

MENKUL KIYMETLER VE SERMAYE PİYASASI MESLEK ELEMANI

TANIM

Ulusal ve uluslararası sermaye piyasalarını takip ve analiz ederek sermaye piyasalarında müşterisi adına hisse senedi, altın, döviz ve diğer menkul kıymetlerin alım satımını yapan kişidir.

A- GÖREVLER

İş süreçlerinde, iş sağlığı ve güvenliği kurallarına, çevre koruma düzenlemelerine, mesleğin verimlilik ve kalite gerekliliklerine uygun olarak;

- İş organizasyonu yapar,
- Günlük olarak müşterilerine bülten hazırlar.
- Günlük olarak ulusal ve uluslararası sermaye ve para piyasaları ile ilgili haberleri analiz eder.
- Ulusal ve uluslararası siyasi ve politik olayların piyasalar üzerindeki olası etkileri hakkında çıkarımlarda bulunarak yorum yapar ve stratejiler geliştirir.
- Gün içerisinde borsaları ve alternatif piyasaları takip eder.
- Borsadaki şirketlerin teknik ve temel analizini yapar.
- Müşterilerini bilgilendirir ve işlemlerini yerine getirir.
- İşletmelerin doğru ve kar getirici yatırımların yapması, karlarını koruma ve artırma ile finans kaynağı bulmalarında danışmanlık yapar.
- Mesleki gelişim faaliyetlerinde bulunur.

KULLANILAN ARAÇ, GEREÇ VE EKİPMAN

- Bilgisayar, hesap makinesi ve büro malzemeleri,
- Telefon, projeksiyon, fax ve internet gibi iletişim araçları.

MENKUL KIYMETLER VE SERMAYE PİYASASI MESLEK ELEMANI

B- MESLEĞİN GEREKTİRDİĞİ GENEL ÖZELLİKLER

Menkul Kıymetler ve Sermaye Piyasası Meslek Elemanı olmak isteyenlerin;

- Matematikte ve istatistikte başarılı ve ekonomi konularına ilgili,
- Analitik düşünme becerisi gelişmiş,
- Risk alabilen, hızlı ve doğru karar verebilen,
- Sorumluluk sahibi ve başkalarını etkileyebilen,
- Analiz ve plan yapabilen ve bunları uygulayabilen,
- İnsanlarla iletişimi iyi, ikna kabiliyeti yüksek, ekip çalışmasına yatkın,
- Algılama ve sayılarla akıl yürütme becerisi gelişmiş,
- Yeniliklere açık, güvenilir kişiler olmaları gerekir.

C- ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

Küçük, orta ve büyük tüm sınaî ve ticari işletmelerde muhasebe ve finansman birimlerinde, borsalarda, bankalarda, ulusal ve uluslararası yatırım kuruluşlarında büro ortamında çalışırlar. Çalışma saatleri düzenli olmakla birlikte, zaman zaman geç saatlere kadar çalışma söz konusu olabilirler.

İşletmedeki diğer personelle, çeşitli kuruluşlardaki meslektaşlarıyla ve fon yöneticileriyle iletişim içerisindeyler.

Menkul kıymetler ve yatırım şirketlerinde yatırımlarını borsada değerlendirmek isteyen müşterilerle diyalog halindedirler.

Kişî yoğun stres altında çalışabilirler.

MENKUL KIYMETLER VE SERMAYE PİYASASI MESLEK ELEMANI

D- MESLEK EĞİTİMİ

MESLEK EĞİTİMİNİN VERİLDİĞİ YERLER

Mesleğin eğitimi, üniversitelere bağlı yüksekokulların “Menkul Kıymetler ve Sermaye Piyasası” ön lisans programında verilmektedir.

MESLEK EĞİTİMİNE GİRİŞ KOŞULLARI

Mesleğin eğitimine girebilmek için;

- Lise veya dengi okul mezunu olmak,
- YKS (Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı) kılavuzunda belirtilen giriş koşullarını taşımak,
- Meslek liselerinin, YKS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunda belirtilen bölümlerinden mezun olanlar “Menkul Kıymetler ve Sermaye Piyasası” ön lisans programlarına geçerken ek puan almaktadırlar.

EĞİTİMİN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Eğitim süresi 2 yıldır.

Eğitim süresince; Genel İşletme, Mikro İktisat, Genel Muhasebe, Genel Hukuk, Makro Ekonomi, Ticari Matematik, Ticaret Hukuku, İstatistik, Finansal Yönetim, Şirketler Muhasebesi, Temel Analiz, Borsa İşlemleri, Sermaye Piyasasına Bağlı Dış Denetim, Finansal Tablolar Analizi, Vadeli Piyasa İşlemleri, Teknik Analiz, Portföy Yönetimi, Takas ve Operasyon İşlemleri gibi meslek dersleri ağırlıklı olmak üzere genel kültür dersleri de alınmaktadır.

Eğitim sürecinde staj yapma zorunluluğu vardır.

EĞİTİM SONUNDA ALINAN BELGE-DİPLOMA

Eğitimini başarı ile tamamlayanlara “Ön Lisans” diploması verilmektedir.

MENKUL KIYMETLER VE SERMAYE PİYASASI MESLEK ELEMANI

E - ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

Çoğunlukla özel sektör tercih edilse de kamu kurum ve kuruluşlarında da iş bulma imkânı vardır. Küçük, orta ve büyük tüm sanayi ve ticari hizmet işletmelerinde muhasebe ve finansman birimlerinde, sigorta sektöründe (operasyon ve pazarlama birimlerinde) menkul kıymetler ve yatırım şirketlerinde, borsalarda, bankalarda (cari hesaplarda, bireysel bankacılık hizmetlerinde bireysel kredi tahsisi, kredi kart ve diğer ürünlerin operasyonu ve pazarlamasında), ulusal ve uluslararası yatırım kuruluşlarında görev yapabilirler.

Ancak bunun için sermaye piyasası alanında çalışanların mesleki yeterliliklerini, bilgi ve becerilerini tespit etmek amacıyla lisanslama sınavları yapılmakta, sınavlarda başarılı olanlara ilgili ihtisas alanları itibariyle mesleki yeterliliklerini gösterir lisans verilmekte, bu amaçla eğitim programları düzenlenmekte ve çalışanların sicili tutulmaktadır. Lisanslama sınavlarında başarılı olan kişilere lisans verilmesi, eğitimlerin düzenlenmesi ve sicilin tutulması Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği tarafından yapılmakta, lisanslama sınavları ise Sermaye Piyasası Kurulunca düzenlenmektedir. Bu çerçevede sermaye piyasası kurumlarında;

- a) Hisse Senetleri piyasası müşteri temsilcisi,
- b) Sabit getirili sermaye piyasası araçları ve repo-ters repo piyasası müşteri temsilcisi,
- c) Yatırım fonları müşteri temsilcisi,
- d) Aracı kurum acentesi olarak faaliyet gösteren banka şubelerinde acentelik işlemlerinden sorumlu müşteri sorumlusu,
- e) Seans salonlarında hisse senedi alım satımı görevini yürüten müşteri temsilcisi,
- f) Bir aracı kurumla acentelik sözleşmesi imzalayan katılım bankalarında acentelik işlemlerinden sorumlu müşteri temsilcisi,
- g) Bankaların ve acentelik faaliyetinde bulunacak katılım bankalarının bireysel finans merkezlerinde (çağrı merkezi-call center) hisse senedi ile ilgili işlemleri yapacak müşteri temsilcisi,
- h) Aracı kurum şube müdürü,
- i) Aracı kurum irtibat bürosu sorumlusu,
- j) Aracı kuruluş ve portföy saklama kuruluşlarında takas ve operasyon sorumlusu olarak görev yapmak isteyenlerin “Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Sınavına girerek “Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Lisansı”nı almaları zorunludur.

MENKUL KIYMETLER VE SERMAYE PİYASASI MESLEK ELEMANI

F- EĞİTİM SÜRESİNCE VE EĞİTİM SONRASI KAZANÇ

EĞİTİM SÜRESİNCE

Öğrenciler eğitimleri süresince Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü'nün vermiş olduğu öğrenim kredisinden ve yurt hizmetlerinden yararlanabilirler.

Ayrıca, çeşitli resmi ve özel kurum/kuruluşlar tarafından sağlanan burslardan faydalanabilirler.

EĞİTİM SONRASI

Eğitim sonrası, kamu sektöründe istihdam edilenler tabi olunan mevzuata göre maaş alırlar. Özel Sektörde ise çalışanların kazanç durumu çalışan işyerinin büyüklüğü, kişinin tecrübesi, bilgisi, yeteneği, çalışma kapasitesi ve sektörün ücret düzeyine göre değişmektedir.

MENKUL KIYMETLER VE SERMAYE PİYASASI MESLEK ELEMANI

G- MESLEKTE İLERLEME

MESLEKİ EĞİTİMDE İLERLEME

Menkul Kıymetler ve Sermaye Piyasası ön lisans programını başarıyla tamamlayan öğrenciler, “Lisans Öğrenimine Dikey Geçiş Sınavında (DGS)” başarılı oldukları takdirde kılavuzda belirtilen programlara kontenjan dâhilinde dikey geçiş yapabilirler.

İŞ HAYATINDA İLERLEME

Bu alanda çalışan kişilerin görev yaptıkları kurum ve kuruluşlarda kendilerini geliştirmeleri durumunda orta düzey yöneticilik kademelerinde görev alabildikleri gibi, mesleğinde uzmanlaşan kişiler yurt dışı para piyasalarında da çalışabilirler.

BENZER MESLEKLER

- Bankacı,
- Sigortacı,
- Uluslararası Ticaret Meslek Elemanı.

MENKUL KIYMETLER VE SERMAYE PİYASASI MESLEK ELEMANI

H- EK BİLGİLER

I-KAYNAKÇA

- Meslek elemanları,
- YKS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu,
- Uluslararası Standard Meslek Sınıflaması-ISCO 08,
- M.Kemal Üniversitesi web sayfası (www.mku.edu.tr),
- SPK ve İMKB internet sitesi,
- Meslek Danışma Komisyonu (MEDAK) üyesi kuruluşlar.

I- AYRINTILI BİLGİ İÇİN

- İlgili eğitim kurumları,
- <https://kariyerkapisi.cbiko.gov.tr/>
- ÜNİ-VERİ <https://www.cbiko.gov.tr/projeler/uni-veri>
- Türkiye İş Kurumu web sayfası www.iskur.gov.tr
- Mesleğim Hayatım web sitesi <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/>
- T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, <http://www.osym.gov.tr/>
- Bünyesinde “Meslek Bilgi Merkezi” Bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri/Hizmet Merkezleri.

Bu dosya; meslek seçme aşamasında olan gençleri bilgilendirme amaçlı olup, meslek mensupları, işyerleri, mesleğin eğitim yerleri ve meslek odalarından bilgi alınarak oluşturulmuştur.

Mesleğin Önceki Adı

PARA VE SERMAYE YÖNETİMİ MESLEK ELEMANI

TANIM

Para, kredi, öz kaynak kullanımı ile birlikte, ulusal ve uluslararası para ve sermaye piyasalarını takip ederek müşterisi adına borsada hisse senedi, hazine bonosu vb. alım-satım işlemi yapan kişidir.

C- GÖREVLER

- Günlük olarak gazetelerden dünya piyasaları ve ekonomiyle ilgili haberleri okuyup analiz yapar,
- Dünya genelinde önemli rol oynayan politik olayların dünya piyasaları üzerinde ne tür etkiler oluşturabileceği hakkında çıkarımlarda bulunarak yorum yapar,
- Gün içinde piyasa araçlarının hareketlerini izleyerek, borsayı takip eder,
- Para piyasası ve yatırım alanları konusunda araştırmalar yapar,
- Bu görevleri yerine getirirken borsada gerçekleşen işlemlere ait her türlü bilgiyi ve piyasa verilerini kullanır ve haber ajanslarını izler,
- Yukarıdaki görevleri yaparak işletmenin karının korunmasında ve işletmeye kar getirecek yatırım alanlarının bulunmasına yardımcı olur.

KULLANILAN ARAÇ, GEREÇ VE EKİPMAN

- Bilgisayar, hesap makinesi ve büro malzemeleri,
- Telefon, teleks, faks gibi iletişim araçları

PARA VE SERMAYE YÖNETİMİ MESLEK ELEMANI

D- MESLEĞİN GEREKTİRDİĞİ GENEL ÖZELLİKLER

Para ve sermaye yönetimi meslek elemanı olmak isteyenlerin;

- Matematikte başarılı ve ekonomi konularına ilgili,
- Analitik düşünme becerisi gelişmiş,
- Risk alabilen, çabuk ve doğru karar verebilen,
- Sorumluluk sahibi ve başkalarını etkileyebilen,
- Plan yapabilen ve uygulayabilen,
- İnsanlarla iletişimi iyi, ekip çalışmasına yatkın,
- Ayrıntıları algılama ve sayılarla akıl yürütme becerisi gelişmiş,
- İlgilendiği konuları derinliğine incelemeye meraklı, kisiler olmaları gerekir.

C- ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

- Küçük, orta ve büyük tüm sınai ve ticari işletmelerde muhasebe ve finansman birimlerinde, borsalarda, bankalarda, ulusal ve uluslararası yatırım kuruluşlarında büro ortamında çalışır.
- Çalışma saatleri düzenli olmakla birlikte, zaman zaman geç saatlere kadar çalışma söz konusu olabilir.
- İşletmedeki diğer personelle, çeşitli kuruluşlardaki meslektaşlarıyla ve fon yöneticileriyle iletişim içerisindeyler.
- Menkul kıymetler ve yatırım şirketlerinde yatırımlarını borsada değerlendirmek isteyen müşterilerle diyalog halindedirler.
- Kişi yoğun stres altında çalışabilir.

PARA VE SERMAYE YÖNETİMİ MESLEK ELEMANI

D- MESLEK EĞİTİMİ

MESLEK EĞİTİMİNİN VERİLDİĞİ YERLER

Mesleğin eğitimi, Meslek Yüksekokulu “Para ve Sermaye Yönetimi” önlisans programında verilmekte iken bu bölüm “Menkul Kıymetler ve Sermaye Piyasası” olarak değişmesi nedeniyle, **D- MESLEK EĞİTİMİ bölümünde bulunan bilgiler “Para ve Sermaye Yönetimi” bölümü eğitiminin verildiği zamandaki araştırılan bilgileri kapsamaktadır.**

MESLEK EĞİTİMİNE GİRİŞ KOŞULLARI

- Mesleğin eğitimine girebilmek için,
- Lise veya dengi okul mezunu olmak,
 - ÖSYS(Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi) kılavuzunda belirtilen giriş koşullarını taşımak.
 - Meslek liselerinin, ÖSYS Kılavuzunda belirtilen bölümlerinden mezun olanlar “**Para ve Sermaye Yönetimi**” ön lisans programlarına geçerken ek puan almaktadırlar.

EĞİTİMİN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Eğitim süresi 2 yıldır (İngilizce hazırlık süresi, öğretim süresine dahil değildir). Eğitim süresince; mesleğin gerektirdiği nitelikler göz önünde bulundurularak teorik ve uygulamaya yönelik bilgiler verilir. Programda öğrencilerin mezuniyet sonrası sektörle ilgili bilgi ve deneyim kazanmaları açısından toplam 30 günlük mesleki staj zorunludur.

EĞİTİM SONUNDA ALINAN BELGE-DİPLOMA VE UNVAN

Eğitimini başarı ile tamamlayanlara “**Para ve Sermaye Yönetimi**” ön lisans diploması verilir.

PARA VE SERMAYE YÖNETİMİ MESLEK ELEMANI

E - ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

Çoğunlukla özel sektör tercih edilse de kamu kurum ve kuruluşlarında da iş bulma imkânı vardır. Küçük, orta ve büyük tüm sanayi ve ticari hizmet işletmelerinde muhasebe ve finansman birimlerinde, sigorta sektöründe (operasyon ve pazarlama birimlerinde) menkul kıymetler ve yatırım şirketlerinde, borsalarda, bankalarda (cari hesaplarda, bireysel bankacılık hizmetlerinde bireysel kredi tahsisi, kredi kart ve diğer ürünlerin operasyonu ve pazarlamasında), ulusal ve uluslararası yatırım kuruluşlarında görev yapabilirler.

Ancak bunun için Başbakanlık Sermaye Piyasası Kurulunun Seri VIII, No:34 “Sermaye Piyasasında Faaliyette bulunanlar için Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ” uyarınca sermaye piyasası alanında çalışanların mesleki yeterliliklerini, bilgi ve becerilerini tespit etmek amacıyla lisanslama sınavları yapılmakta, sınavlarda başarılı olanlara ilgili ihtisas alanları itibariyle mesleki yeterliliklerini gösterir lisans verilmekte, bu amaçla eğitim programları düzenlenmekte ve çalışanların sicili tutulmaktadır. Lisanslama sınavlarında başarılı olan kişilere lisans verilmesi, eğitimlerin düzenlenmesi ve sicilin tutulması Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği tarafından yapılmakta, lisanslama sınavları ise Sermaye Piyasası Kurulunca düzenlenmektedir. Bu çerçevede sermaye piyasası kurumlarında;

- a) Hisse Senetleri piyasası müşteri temsilcisi
- b) Sabit getirili sermaye piyasası araçları ve repo-ters repo piyasası müşteri temsilcisi,
- c) Yatırım fonları müşteri temsilcisi,
- d) Aracı kurum acentesi olarak faaliyet gösteren banka şubelerinde acentelik işlemlerinden sorumlu müşteri sorumlusu,
- e) Seans salonlarında hisse senedi alım satımı görevini yürüten müşteri temsilcisi,
- f) Bir aracı kurumla acentelik sözleşmesi imzalayan katılım bankalarında acentelik işlemlerinden sorumlu müşteri temsilcisi,
- g) Bankaların ve acentelik faaliyetinde bulunacak katılım bankalarının bireysel finans merkezlerinde (çağrı merkezi-call center) hissesenedi ile ilgili işlemleri yapacak müşteri temsilcisi,
- h) Aracı kurum şube müdürü,
- i) Aracı kurum irtibat bürosu sorumlusu,
- j) Aracı kuruluş ve portföy saklama kuruluşlarında takas ve operasyon sorumlusu olarak görev yapmak isteyenlerin “Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Sınavı’na girerek “Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Lisansı’nı almaları zorunludur.

PARA VE SERMAYE YÖNETİMİ MESLEK ELEMANI

E - ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Sınavı;

1. Genel Ekonomi,
2. Sermaye Piyasası Mevzuatı, İlgili Mevzuat ve Etik,
3. Menkul Kıymetler ve Diğer Sermaye Piyasası Araçları,
4. Hisse Senedi Piyasası,
5. Tahvil ve Bono Piyasaları,
6. Diğer Teşkilatlanmış Piyasa ve Borsalar,
7. İlgili Vergi Mevzuatı,
8. Temel Finans Matematiği, Değerleme Yöntemleri, Muhasebe ve Mali Analiz,
9. Takas ve Operasyon İşlemleri başlıklı modüllerden oluşmaktadır.

Lisanslama sınavlarında başarılı sayılmak için sınav konularının her birinden 100 üzerinden en az 60 alınması şartıyla tüm sınav konularından alınan notların aritmetik ortalamasının en az 70 olması gerekir.

F- EĞİTİM SÜRESİNCE VE EĞİTİM SONRASI KAZANÇ

EĞİTİM SÜRESİNCE

- Eğitim süresince Kredi ve Yurtlar Kurumunun sağladığı öğrenci ve harç kredilerinden faydalanabilirler. Çeşitli kurum ve kuruluşlardan burs alabilirler.
- Öğrencilerin eğitim süresince işletmelerde yaptıkları staj döneminde, işletmenin ücret politikası doğrultusunda ücret alabilirler.

EĞİTİM SONRASI

Para ve Sermaye Yönetimi Meslek Elemanları kamu kurum ve kuruluşlarında işe başlamaları halinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ya da 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında devlet tarafından belirlenen ücret ile eğer varsa çalıştığı kurum için belirlenen tazminat ve mesai ücretini alırlar.

Özel sektörde çalışılan ise yer, tecrübe vb. durumlara göre kazanç durumu değişiklik göstermektedir. Mesleğe ilk girişte aylık kazanç asgari ücretin iki katı civarındadır. Ancak, başarılı ve deneyimli bir meslek elemanının aylık kazancı asgari ücretin 5 ile 10 katı arasında değişmektedir.

PARA VE SERMAYE YÖNETİMİ MESLEK ELEMANI

G- MESLEKTE İLERLEME

MESLEKİ EĞİTİMDE İLERLEME

Para ve Sermaye Yönetimi ön lisans programını başarıyla tamamlayan öğrenciler, “Lisans Öğrenimine Dikey Geçiş Sınavında (DGS)” başarılı oldukları takdirde; ÖSYS kılavuzunda belirtilen programlara kontenjan dâhilinde dikey geçiş yapabilirler.

İŞ HAYATINDA İLERLEM

Bu alanda çalışan kişilerin görev yaptıkları kurum ve kuruluşlarda kendilerini geliştirmeleri durumunda orta düzey yöneticilik kademelerinde görev alabildikleri gibi, mesleğinde uzmanlaşan kişiler yurtdışı para piyasalarında da çalışabilirler.

BENZER MESLEKLER

- Borsa ve Finans Elemanı,
- Bankacı,
- Uluslararası Ticaret Meslek Elemanı,
- Menkul Kıymetler ve Sermaye Piyasası Meslek Elemanı.

PARA VE SERMAYE YÖNETİMİ MESLEK ELEMANI

H- EK BİLGİLER

GÖREV

- İş organizasyonu yapar,
- Çevre koruma önlemleri alır,
- İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin faaliyetleri uygular,
- Kalite Yönetim Sistemi kurallarına uygun çalışır,
- Mesleki gelişim faaliyetlerinde bulunur.

I- KAYNAKÇA

- Meslek elemanları,
- Yaşar Üniversitesi (İzmir) Meslek Yüksek Okulu (www.yasar.edu.tr)
- Meslek Danışma Komisyonu (MEDAK) üyesi kuruluşlar.

İ- AYRINTILI BİLGİ İÇİN

- İlgili eğitim kurumları,
- Türkiye İş Kurumu web sayfası www.iskur.gov.tr
- Ulusal Meslek Bilgi Sistemi <http://mbs.meb.gov.tr/>
- T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, <http://www.osym.gov.tr/>
- Bünyesinde “Meslek Bilgi Merkezi” Bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri/Hizmet Merkezleri

Bu dosya; meslek seçme aşamasında olan gençleri bilgilendirme amaçlı olup, meslek mensupları, işyerleri, mesleğin eğitim yerleri ve meslek odalarından bilgi alınarak oluşturulmuştur.